

Een doorstart na een faillissement heeft alleen kans van slagen als de winkeldeuren open kunnen blijven. FOTO: PETER BOER

RETAIL

Arbeidswetgeving en uitspraak Hoge Raad leiden tot legere winkelstraten

Kees Lieve en Erik in 't Groen zijn respectievelijk als partner en consultant verbonden aan Kruger.

Een reorganisatie of voortzetting van een onderneming in zwaar weer heeft in Nederland weinig kans van slagen. Slechts 2,5% van de insolvente bedrijven kan hier een doorstart maken, tegenover 10% in de Verenigde Staten, volgens het Centraal Planbureau. Het is de taak van de overheid ervoor te zorgen dat met ondernemingen in zwaar weer zo wordt omgegaan dat dit voor de economie het beste resultaat oplevert. In de praktijk lijkt de overheid juist precies het tegenovergestelde te doen.

Twee barrières dienen geslecht te worden om onnodige kapitaalvernietiging, minder werkgelegenheid en lege winkelstraten te voorkomen: de Wet werk en zekerheid en een recente uitspraak van de Hoge Raad.

De eerste vrijwel onneembare barrière om een onderneming in zwaar weer op de been te krijgen is ontstaan door de invoering van de Wet werk en zekerheid (WWZ) in 2015. Het reorganiserend vermogen van het middenbedrijf is toen grotendeels tenietgedaan. Dit uit zich onder meer bij plotselinge

faillissementen van winkelketens. Ongetwijfeld zullen Coolcat, Intertoys, V&D en vele andere bedrijven hiermee zijn geconfronteerd.

Hoewel de wet was bedoeld om ontslagen werknemers een vangnet te bieden, werkt de bijbehorende verplichte vergoeding averechts voor bedrijven in moeilijke omstandigheden. De vergoedingen, zoals de transitievergoeding, lopen bij de winkelketens die willen reorganiseren al snel in de miljoenen euro's. Als aan deze verplichting niet kan worden voldaan, resteert vaak niets anders dan faillissementsaanvraag.

Extra wrang is dat juist bedrijven met veel medewerkers met gemiddeld lage lonen hierdoor worden getroffen. Immers betreft het vaak bedrijven met een beperkte winstgevendheid in combinatie met medewerkers die vaak relatief lang in dienst en ouder zijn. Hierdoor is de financierbaarheid van deze kosten nagenoeg onmogelijk.

MEER TIJD

Wij signaleren nog een tweede barrière, het gevolg van een recente uitspraak van de Hoge Raad. Nadat een faillissement is uitgesproken, wordt een curator aangesteld. De curator heeft vervolgens veelal het voornemen een doorstart te realiseren om zodoende maximale opbrengst te genereren voor de schuldeisers en om zo mogelijk ook een deel van de werkgelegenheid te behouden.

In de dagelijkse praktijk resulteert een doorstart bijna altijd in een kleiner aantal winkels dan bij een meer geleidelijke reorganisatie zonder faillissement. Een curator kan initiëren dat winkelruimten gedurende de opzegtermijn van drie maanden opnieuw kunnen worden gehuurd door een doorstartende partij. Dit is een cruciaal onderdeel voor een succesvolle doorstart, aangezien zo meer tijd ontstaat om tot definitieve toekomst-

gerichte afspraken te komen tussen de doorstarter en verhuurder. Een doorstart heeft immers alleen kans van slagen wanneer deze snel na het faillissement wordt gerealiseerd en de deuren van de winkels open kunnen blijven.

AVERECHTS

De uitspraak van de Hoge Raad (HR 2018.2067) zorgt er nu voor dat verhuurders van winkelpanden een doorstartende, en dus een nieuwe huurder kunnen weigeren. Hierdoor dient de doorstarter in gesprek te gaan met de verhuurders. Het is echter in de praktijk onmogelijk om binnen enkele dagen met meerdere, soms grote aantallen vastgoedeigenaren overeenstemming te bereiken.

Dit geldt temeer voor de succesvolste winkels die de doorstarter wil overnemen. Deze winkels zijn vaak op A-locaties gevestigd, waardoor de winkels relatief makkelijk verhuurbaar zijn aan andere partijen. Wanneer hierdoor een deel van de succesvolle winkels geen deel meer kan uitmaken van de doorstartende keten, verkleint dit de kans op een economisch haalbare en dus financierbare doorstart.

De goedbedoelde effecten van de, op dit gebied averechts functionerende, arbeidswetgeving zijn de afgelopen jaren grotendeels verborgen gebleven. De goed draaiende economie heeft gelukkig tot relatief weinig faillissementen geleid. Zodra de economische groei afneemt, zullen deze effecten heel duidelijk en snel boven water komen.

Door de uitspraak van de Hoge Raad wordt het reorganisatievermogen van winkelketens nog eens verder beperkt. Bij snel veranderend consumentengedrag is de verwachting dat het aantal winkelketens in zwaar weer de komende periode nog fors gaat toenemen. Het behoeft dan ook geen twijfel dat de winkelstraten nog leger zullen worden.

De uitspraak van de Hoge Raad beperkt het reorganiserend vermogen van de winkelketens verder